

روش تحقیق

مؤلفان:

دکتر شهلا سهرابی

(عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهریار)

امید طاهر نژاد

(مدرس دانشگاه آزاد اسلامی)

انتشارات «شبنم»

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: سهرابی، شہلا، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: روش تحقیق / مولفان شہلا سهرابی، امید طاهر نژاد.
ملاحظات نشر	: شهریار: شبنما، ۱۳۹۶.
ملاحظات ظاهری	: ۲۵۰ ص.: جدول، نمودار.
شابک	: 978-600-99696-8-5: ۲۱۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۴۹-۲۵۰.
موضوع	: تحقیق -- روش شناسی
موضوع	: Research -- Methodology
موضوع	: نگارش علمی و فنی
موضوع	: Technical writing
شناسه افزوده	: طاهر نژاد، امید، ۱۳۶۵ -
رده بندی کنگره	: Q۵۵/۱۸۰: ۱۱۱۶۹
رده بندی دیویی	: ۴۲/۰۰۱:
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۵۳۸۳۳:

*** حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است ***

توجه!!! تکثیر کتاب بدون اجازه از ناشر و فروش آن، کاری نادرست و نامشروع است و موجب رواج بی‌اعتمادی و بروز پیامدهای ناگوار در زندگی خود و فرزندانمان می‌گردد.

انتشارات شبنا

عنوان کتاب

نویسندگان

دیر تیراژ

صفحه ارا

نوبت و سال چاپ

قطع

تعداد صفحه

شمارگان (تیراژ)

شابک

قیمت

ناشر

آدرس

تلفن تماس

فروش و بخش

شماره پیام‌رسان

رایانامه (ایمیل)

وبسایت

روش تحقیق

شهلا سهرابی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهریار

امید طاهر نژاد

مدرس دانشگاه آزاد اسلامی

احسان طاهر نژاد

صدیقه رحماندوست

ار، اسفند ۱۳۹۶

وزری

۲۵، ۲۵

۱۰۰۰

۹۷۸ ۶۰۰-۹۹۶ ۱۶-۸-۵

۲۱۰۰۰ تومان

انتشارات شبنا

شهریار، وائین، میلاد ۳، ۳، ۱، پلاک ۷.

۰۹۱۲۸۵۵۱۱۳۵

۰۹۱۲۷۵۶۴۹۹۰

۰۹۱۰۰۷۴۰۹۹۳

Shabnama96@chmail.ir

www.Shabnama96.ir

فهرست مطالب

۲۱	 گفتار
۲۳	 مقدمه
۲۵	 فصل اوای تعریف و کلیات
۲۵	 مقدمه
۲۵	 تحقیق یا پژوهش چیست؟
۲۶	 اهمیت پژوهش علمی
۲۶	 فواید پژوهش علمی
۲۸	 نقش نظریه علمی در تسبیق و پژوهش
۲۸	 پژوهش علمی مقدمه توسعه
۲۹	 تعریف لغوی تحقیق
۳۰	 تعریف اصطلاحی تحقیق
۳۰	 تعریف نظریه
۳۱	 فصل دوم: علم و ماهیت پژوهش علمی
۳۱	 مقدمه
۳۱	 تعریف علم
۳۲	 هدف علم
۳۳	 تبیین علمی (رابطه نظریه و پژوهش)
۳۳	 ماهیت و تعریف پژوهش علمی
۳۵	 ویژگی‌های پژوهش علمی
۳۶	 ۱- هدفمندی

۳۶	۲- تکرارپذیری.....
۳۶	۳- دقت و اعتماد.....
۳۷	۴- تعمیم‌پذیری.....
۳۸	۵- افزایشی بودن.....
۳۸	۶- آزمون‌پذیری یا تجربی بودن.....
۳۹	۷- صبرطلبی.....
۳۹	۸- شهامت‌طلبی.....
۳۹	۹- مسئوله‌مداری.....
۴۰	۱۰- نظریه‌پردازی.....
۴۰	۱۱- تخصص‌گرایی.....
۴۰	روش علمی.....
۴۱	فرآیند تحقیق علمی.....
۴۳	انواع تحقیق.....
۴۳	الف - انواع تحقیق از نظر ماهیت.....
۴۳	تحقیق بنیادی یا اساسی.....
۴۴	تحقیق کاربردی.....
۴۵	انواع تحقیقات کاربردی.....
۴۵	پژوهش ارزیابی.....
۴۶	پژوهش حین عمل.....
۴۷	پژوهش ارزیابی اثر اجتماعی.....
۴۷	ارتباط متقابل پژوهش‌های کاربردی و بنیادی.....
۵۰	ب - انواع تحقیق از نظر ماهیت گردآوری داده‌ها.....
۵۳	فصل سوم: انواع روش‌های پژوهش توصیفی.....
۵۳	مقدمه.....
۵۴	۱- تحقیق پیمایشی (زمینه‌ای یا زمینه‌یابی).....
۵۵	نقاط قوت و ضعف تحقیق پیمایشی.....

- چند نمونه از تحقیقات زمینه‌یابی..... ۵۶
- انواع تحقیق پیمایشی..... ۵۶
- الف - روش مقطعی (عرضی)..... ۵۷
- ب- روش طولی یا تداومی..... ۵۷
- ج- روش دلفی..... ۵۹
- تاریخچه..... ۵۹
- فرآیند انجام تحقیق دلفی..... ۶۲
- مراحل تحقیق پیمایشی به روش دلفی..... ۶۲
- ۲- تحقیق همبستگی..... ۶۷
- انواع مختلف همبستگی..... ۶۷
- اهداف روش همبستگی..... ۶۹
- مزایای روش همبستگی..... ۶۹
- مراحل انجام روش همبستگی..... ۷۰
- اقسام همبستگی..... ۷۰
- ۴- روش مطالعه موردی..... ۷۲
- ۵- روش علی - مقایسه‌ای یا پس‌رویدادی..... ۷۳
- روش‌های تحقیق آزمایشی یا تجربی..... ۷۴
- طرح تحقیق آزمایشی..... ۷۵
- گروه آزمایش و شاهد (گواه)..... ۷۵
- نکته‌های مهم در تحقیق آزمایشی..... ۷۶
- الف- حذف یک یا چند متغیر ناخواسته از حیطه پژوهش..... ۷۶
- ب- موازنه کردن گروه‌ها..... ۷۷
- پ- یکسان نمودن گروه‌ها..... ۷۷
- ت- روش تصادفی..... ۷۷
- ث- تجزیه و تحلیل کوواریانس..... ۷۷
- روش تحقیق نیمه تجربی یا نیمه آزمایشی..... ۷۸

۷۹	روش تحقیق تاریخی
۸۰	اهداف تحقیق تاریخی
۸۰	شرایط لازم در جمع‌آوری مطالب تاریخی
۸۱	منابع اصلی یا دست اول در تحقیق تاریخی
۸۱	منابع دست دوم
۸۱	سایر منابع تاریخی
۸۲	نقد بیرونی و نقد درونی
۸۳	روش تحقیق فلسفی
۸۳	روش تحقیق قوم‌نگاری
۸۴	روش تحلیل محتوا
۸۷	فصل چهارم: طرح پژوهش
۸۷	انتخاب طرح تحقیق
۸۸	انواع طرح‌های تحقیق
۸۹	طرح‌های تحقیق کمی
۹۰	طرح تحقیق کمی اکتشافی
۹۰	طرح تحقیق کمی توصیفی
۹۱	طرح تحقیق کمی علی
۹۱	طرح‌های تحقیق کیفی
۹۲	طرح تحقیق کیفی تبیینی
۹۳	عناصر یک طرح‌نامه (پروپوزال) تحقیق
۹۵	چکیده
۹۵	مقدمه
۹۶	مرور ادبیات تحقیق
۹۶	روش‌شناسی و طرح تحقیق
۹۷	فصل پنجم: مراحل انجام پژوهش
۹۷	مقدمه
۹۷	مراحل انجام تحقیق

انتخاب موضوع.....	۹۹
ویژگی‌های موضوع تحقیق.....	۹۹
منابع استخراج موضوع تحقیق.....	۱۰۱
تعیین مسئله تحقیق.....	۱۰۲
دلایل نظری و کاربردی مسئله تحقیق (اهمیت و ضرورت تحقیق).....	۱۰۳
ویژگی‌های مسئله تحقیق.....	۱۰۳
تدوین مسئله تحقیق.....	۱۰۵
فرضیه.....	۱۰۶
تعریف فرضیه.....	۱۰۶
انواع فرضیه.....	۱۰۸
ویژگی‌های فرضیه.....	۱۰۸
انواع فرضیه.....	۱۰۹
خطاها در آزمون فرضیه‌های آماری.....	۱۱۲
تدوین فرضیه.....	۱۱۳
فصل ششم: عناصر پژوهش.....	۱۱۵
متغیر، مفاهیم، نظریه.....	۱۱۵
مقدمه.....	۱۱۵
متغیر.....	۱۱۵
مشخصات متغیرها.....	۱۱۶
انواع متغیرها.....	۱۱۶
متغیر دو ارزشی.....	۱۱۷
متغیر چند ارزشی.....	۱۱۸
متغیر کمی.....	۱۱۸
متغیر کیفی.....	۱۱۹
متغیر مستقل.....	۱۲۰
متغیر وابسته.....	۱۲۱
متغیر تعدیل کننده.....	۱۲۱

۱۲۳	متغیر میانجی.....
۱۲۴	متغیر کنترل.....
۱۲۵	متغیر مزاحم (مداخله گر).....
۱۲۷	تعاریف مفهومی و عملیاتی.....
۱۲۸	انواع تعریف عملیاتی.....
۱۲۹	الف- تعریف عملیاتی اندازه پذیر.....
۱۲۹	ب- تعریف عملیاتی تجربی (آزمایشی).....
۱۲۹	مفهوم.....
۱۳۰	انواع مفهوم.....
۱۳۰	الف- مفاهیم نظری.....
۱۳۱	ب- مفاهیم تجربی.....
۱۳۱	سازه.....
۱۳۲	نظریه.....
۱۳۲	نقش نظریه در پژوهش.....
۱۳۵	فصل هفتم: جامعه و نمونه.....
۱۳۵	مقدمه.....
۱۳۵	جامعه آماری.....
۱۳۶	روش های جمع آوری مطالب آماری.....
۱۳۷	الف- روش مطالعه کل جامعه (سرشماری).....
۱۳۷	ب- روش نمونه گیری.....
۱۳۸	نمونه آماری.....
۱۳۸	ویژگی آماری نمونه.....
۱۳۸	شرایط نمونه گیری.....
۱۳۹	روش های نمونه گیری.....
۱۵۱	اندازه (حجم) نمونه.....
۱۵۷	فصل هشتم: روش های جمع آوری اطلاعات.....
۱۵۷	مقدمه.....

۱۵۷.....	کتابخانه.....
۱۵۸.....	فواید استفاده از کتابخانه.....
۱۵۸.....	آشنایی با روش‌های کتابداری.....
۱۶۲.....	مشاهده.....
۱۶۲.....	انواع مشاهده.....
۱۶۳.....	عوامل مؤثر در مشاهده.....
۱۶۶.....	مزایای روش مشاهده.....
۱۶۶.....	معایب روش مشاهده.....
۱۶۷.....	مصاحبه.....
۱۶۸.....	انواع مصاحبه.....
۱۶۸.....	مصاحبه، اختیار یافته (منظم).....
۱۶۸.....	مصاحبه، ساختار نیافته (آزاد).....
۱۶۸.....	مصاحبه نیمه ساختار یافته.....
۱۶۹.....	مزایای روش مصاحبه.....
۱۶۹.....	محدودیت‌های روش مصاحبه.....
۱۷۰.....	روایی و اعتبار مصاحبه.....
۱۷۰.....	پرسشنامه.....
۱۷۰.....	مواردی که در تهیه پرسشنامه باید رعایت شود.....
۱۷۲.....	انواع پرسشنامه.....
۱۷۳.....	راهنمای مصاحبه.....
۱۷۳.....	انواع سؤالات پرسشنامه.....
۱۷۵.....	بررسی مقدماتی پرسشنامه.....
۱۷۶.....	مزایای پرسشنامه با سؤالات بسته.....
۱۷۶.....	معایب پرسشنامه با سؤالات بسته.....
۱۷۷.....	تحلیل محتوا.....
۱۸۱.....	فصل نهم: طبقه‌بندی و اندازه‌گیری.....
۱۸۱.....	مقدمه.....

۱۸۱	طبقه‌بندی اطلاعات جمع‌آوری شده
۱۸۲	انواع طبقه‌بندی
۱۸۲	طبقه‌بندی (مقیاس) اسمی
۱۸۳	طبقه‌بندی ترتیبی (رتبه‌ای)
۱۸۴	طبقه‌بندی فاصله‌ای
۱۸۴	طبقه‌بندی نسبتی (کسری)
۱۸۵	اندازه‌گیری
۱۸۶	روش‌ها و مقیاس‌های اندازه‌گیری
۱۸۷	۱- مقیاس لیکرت
۱۸۹	مقیاس بصری
۱۹۱	۳- مقیاس گاتمن
۱۹۲	مقیاس ترستمن
۱۹۴	روایی
۱۹۵	روش‌های تعیین روایی
۱۹۶	پایایی (قابلیت اعتماد)
۱۹۷	روش‌های تعیین پایایی
۱۹۹	فصل دهم: تجزیه، تحلیل و تفسیر داده‌ها
۱۹۹	مقدمه
۱۹۹	تجزیه و تحلیل داده‌ها
۲۰۰	داده‌های کیفی و تحلیل آن‌ها
۲۰۰	تلخیص داده‌ها (مدیریت داده‌ها)
۲۰۳	عرضه داده‌ها (گزارشات توصیفی)
۲۰۴	نتیجه‌گیری و تأیید
۲۰۵	داده‌های کمی و تحلیل آن‌ها
۲۰۵	الف- داده‌های پارامتری (آمار پارامتریک)
۲۰۶	ب- داده‌های ناپارامتری (آمار ناپارامتریک)
۲۰۸	آمار توصیفی

۲۰۸	توزیع فراوانی
۲۱۱	شاخص‌های مرکزی
۲۱۶	شاخص‌های پراکندگی
۲۱۷	آمار استنباطی
۲۱۸	همبستگی
۲۲۴	تحلیل رگرسیون
۲۲۵	انواع تحلیل مبتنی بر رگرسیون
۲۳۴	آشنایی با برخی از آزمون‌های آماری
۲۴۱	نمونه آماری و فرمول‌های نمونه‌گیری
۲۴۱	محاسبه حجم نمونه با فرمول کوکران
۲۴۱	تعیین حجم نمونه زمانی که حجم جامعه نامعلوم است
۲۴۳	نمونه‌گیری زمانی که حجم جامعه نامعلوم و واریانس موجود نیست
۲۴۵	کتاب‌نامه

پیش‌گفتار

کتاب حاضر برای دانشجویان، اساتید و افرادی که قصد انجام پژوهش به شیوه علمی را دارند تهیه و تدوین گردیده است و می‌تواند به عنوان منبع درسی برای درس روش تحقیق در رشته‌های مختلف مورد استفاده قرار گیرد. کتاب «روش تحقیق» سعی دارد تا ضمن رعایت سرفصل درس روش تحقیق در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد، مطالب به سادگی بیان شود تا دانشجویان بتوانند با مراجعه به آن به راحتی مطالب را آموخته و مورد استفاده قرار دهند. کتاب دارای ده فصل می‌باشد. فصل نخست کتاب جمیع دوره به بحث و برای آشنایی با مبحث به رشته تحریر درآمده است. در فصل دوم، ماهیت علمی پژوهش» مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل سوم «انواع روش‌های پژوهش» و در فصل چهارم انواع «طرح‌های پژوهشی» اعم از کمی و کیفی توضیح داده شده است. در فصل پنجم به «مراحل انجام پژوهش» نظیر: انتخاب موضوع، بیان مسأله، فرضیه و... پرداخته شده است. در فصل ششم «عناصر پژوهش (مفاهیم، متغیر، نظریه)» در فصل هفتم «جامعه و نمونه» مطرح شده است. فصل هشتم شامل «روش‌های جمع‌آوری اطلاعات» و فصل نهم «طبقه‌بندی و اندازه‌گیری» در فصل دهم نحوه «تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها» بیان شده است. با توجه به اینکه این کتاب از نظر محتوای آموزشی هر دو مقطع کارشناسی و کارشناسی‌ارشد را پوشش می‌دهد به اساتید و

همکاران محترم پیشنهاد می‌شود که به تناسب مقطع تحصیلی دانشجویان نسبت به تدریس مطالب مبادرت ورزند.

امید است مطالب ارائه شده در این کتاب مورد توجه و عنایت خوانندگان قرار گرفته و از اساتید محترم و دانش‌پژوهان گرامی تقاضامندیم با راهنمایی‌های ارزنده خود ما را در ارائه هر چه بهتر نسخه‌های آتی، یاری فرمایند.

دکتر شهلا سهرابی - امید طاهر نژاد

اسفند ماه ۱۳۹۶